

Література

1. Справочное руководство по инженерно-геодезическим работам / В.Д. Большаков, Г.П. Левчук, В.Е. Новак и др. Москва: Недра, 1980. 781 с.

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПРИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Сучкова Є.В.

(науковий керівник к.т.н. доц. Литвиненко Т.П.)

Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»

Загальноновизнаним є той факт, що без удосконалення територіальної організації держави побудувати принципово нову систему публічної адміністрації в ній неможливо. Процес децентралізації влади майже в усіх Європейських країнах супроводжувався територіальною реформою, яка зводилася до укрупнення територіальних одиниць.

Досліджуючи історію впровадження децентралізації на європейських теренах, в якості примітної особливості важливо відмітити те, що цей процес майже всюди, так чи інакше, зустрічав опір місцевих громад (особливо, на початкових етапах). Саме тому серед органів центральної влади доволі поширеним було явище вдавання до методів примусу й нехтування думкою жителів цих громад. Ситуація змінилася лише в нульові роки ХХ сторіччя, та й то не скрізь, й не кардинально.

Досвід країн ЄС це досвід, коли поступ в напрямку децентралізації супроводжується удосконаленням податкової системи в контексті забезпечення прозорості та стабільності, що сприяє підвищенню, в тому числі інвестиційній привабливості країни.

Так, перші законодавчі акти, спрямовані на децентралізацію Франції датуються ще 1871 та 1884 роками. З того часу принципи децентралізації були і є основними для функціонування державної влади в країні.

В Великобританії спеціальний закон про місцеве самоврядування було прийнято в 1974 році, новий акт про місцеве самоврядування – 2000 році [1].

Досвід укрупнення муніципальних одиниць має як позитивні, так і негативні наслідки. По-перше, не можна до всього масиву поселень застосовувати єдиний кількісний критерій (наприклад, наперед визначену кількість населення).

По-друге, якщо ініціатива злиття муніципалітетів у нову адміністративну одиницю здійснювалася згори, командно-адміністративним шляхом (як у Франції), то реформа, як правило, виявлялася невдалою і не давала очікуваного результату. Успіх досягався за умови добровільного об'єднання суб'єктів місцевої влади (навіть якщо ініціатива все ж таки належала державі), використання досвіду муніципальної кооперації, моніторингу суспільної думки, з метою виявлення уподобань та історичних, культурних, господарських зв'язків населення [2].

У Скандинавських країнах основний акцент при реформі місцевого самоврядування був зроблений на забезпечення економічної незалежності місцевих громад, розвиток в них кооперативного руху і приватно-державного партнерства, мережі соціальних служб та системи цивільної комунікації [3].

Для визначення нових кордонів муніципальних новоутворень бралися різні критерії, але всі вони мали комплексний, кількісно-якісний характер. Так, у Швеції муніципалітети, що співробітничали між собою, об'єднувалися навколо міст, беручи до уваги ступінь освоєння територій між населеними пунктами.

У Данії для визначення муніципальних кордонів було проведено спеціальне дослідження, що виявило зони, які природно склалися в різних сферах діяльності та спілкування. Таким чином, було виявлено 44 торговельні зони, 123 центри тяжіння в кооперації ресурсів праці тощо. Ураховувалося багато показників, навіть такий, як продажі доставка пошти і періодики додому. У результаті було підготовлено карту взаємозв'язків і взаємозалежностей окремих територій.

У Фінляндії 20 років тому було здійснено спробу значно зменшити чисельність муніципалітетів рішенням “згори”. Зрештою, у результаті політичних дебатів переміг принцип добровільності. І, порівняно з іншими північними країнами, фінські муніципалітети стали більшими за ісландські та норвезькі, проте залишилися меншими за датські (середня чисельність понад 50 тис.) та шведські (30 тис.). Загалом середній розмір муніципалітетів становить близько 17 тис. мешканців, проте є і значна кількість громад (майже половина) з населенням менше 6 тис. осіб.

Реформи в Великобританії (далеко не перші в історії її місцевого самоврядування) почалися в 1996 році. Низовою одиницею територіального об'єднання визнається Прихід, обов'язковим критерієм при виділенні якого є можливість безпосередньої комунікації між усіма його жителями [3].

Примітним для англійських реформ є те, що на низових рівнях територіальних об'єднань не передбачено будь-якого поділу органів місцевого самоврядування на представницькі та виконавчі. Щось подібне, до речі, було задумано і більшовиками, коли вони говорили про «Ради як працюючі корпорації».

Для України дуже і дуже корисним буде вивчення досвіду Польщі під час проведення місцевих реформ. Розпочата реформа була ще в 1989 році, відразу після падіння комуністичного режиму. Для громадян Польщі та

її політичного класу, ця реформа стала однією з найважливіших серед усіх інших. Поляки виправдано вважають, що неможливо побудувати демократичне і правове суспільство там, де не буде для цього місця. А таким місцем може бути тільки територіальна громада й, ніяк, не парламент або президентський палац [4].

Примітно, що в Польщі, реформа місцевого самоврядування була розділена на кілька етапів. Важливим є те, що кожний наступний етап починався тільки після того, як реалізація попереднього досягала певних заздалегідь сформульованих цілей, виражених через певні кількісні показники. З цим пов'язана і різна тривалість етапів. Даний факт не варто розуміти так, що на самому початку реформ було відсутнє їх цілісне бачення. Всі етапи, критерії їх реалізації були розроблені і прийняті суспільством ще на самому початку. Надалі ж, вони лише уточнювалися

Метою адміністративно-територіальних реформ повинно бути підвищення ефективності надання послуг населенню та наближення влади до людей.

Реформи мають здійснюватися комплексно на основі науково обґрунтованих, достовірних програм з урахуванням зарубіжного досвіду, власних помилок минулих років, особливостей та потенціалу регіонів.

Література

1. «Управління процесами децентралізації: зарубіжний досвід та стратегічні завдання для України». Наукова робота 2018 р. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/f3ff1f5ee54cc42f4ae711f5de552598.pdf> (дата звернення: 28.01.2021)

2. Зарубіжний досвід упровадження адміністративно-територіальної реформи в умовах проведення децентралізації влади. Т. В. Забейворота. Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 3.

3. «Децентралізація: досвід європейських країн».
URL:
https://rus.lb.ua/blog/yuriy_odarchenko/399704_detsentralizatsiya_dosvid.html (дата звернення: 28.01.2021)

4. «Організація адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування республіки Польща».
URL: <https://uplan.org.ua/analytics/orhanizatsiia-administratyvno-terytorialnoho-ustroiu-ta-mistsevoho-samovriaduvannia-respubliky-polshcha/> (дата звернення: 28.01.2021)

МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Тар О.Ю.

(науковий керівник к.е.н., доц. Кустовська О.В.)

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Екологічний моніторинг довкілля є сучасною формою реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою засобів інформатизації і забезпечує регулярну оцінку і прогнозування стану середовища життєдіяльності суспільства та умов функціонування екосистем для прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування.

Під час провадження планованої діяльності з розробки Східної ділянки родовища пісків Конча Заспа передбачається програма моніторингу:

- Спостереження за вмістом забруднювальних речовин в атмосферному повітрі в районі розміщення родовища,